

Палинський тонко відстежує їх і відповідно реагує, використовуючи свій потужний літературний темперамент.

Тож і четверо напівлюдських почвар, які залюбки з'являються у старому місцевому вітряку сумнівної слави, зазіхають передусім на всезагальну рівновагу й настроєвість. Хто вони і звідки? Головний герой не певний власної причетності до їх появи, а тому береться зафіксувати на фотоплівці, дослідити, розвіяти небезпечний феномен. Комфортний фотель із його здатністю навіювати інтелектуально-психологічну зручність, як з'ясується, не завжди рятує від глибоких, аж руйнівних сумнівів. Часто – навіть заохочує до них. І хоч як назви цю смугу втрати буттєвої рівноваги – *паралельною* чи *вертикальною* реальністю – вона завжди стосується людини. Завжди свідчить про потребу пильнувати себе і стосунки з іншими від недолі внутрішнього саморуйнування. Чувати. Очищатися. ...Але Палинський, напевне, знає щось більше? Він тут – Великий Деміург і розповідальник. Слухаймо його. Слово Палинському:

...Не маю наміру насамкінець щось узагальнювати чи аналізувати. Вважаю, що не письменника це справа. Я зробив своє: передав, як сприймав і відчував цю, мені видається, позаматеріальну історію. І не приховую: на душі полегшало. Стало спокійніше серед стихії за давнених спогадів. А спокій – це запорука довгих і добрих літ. Бо очищає життя від непотребу. Саме він – надійний шлях мандрівця. І шлях воїна.

Видається, улюблений Віктора Палинського персонаж другого плану, відразу за письменником-оповідачем, – художник, тут Модест, звісно, такої ж думки. Це він гостив героя-прозаїка й забезпечив йому умови для проведення майстер-класу для всіх нас... І маємо не проґавити його найтаємничішу таємницю! Тихо, без галасу, пізнати її.

Тож берімося читати твори Палинського, яких ми ще не читали (власне, із нової книжки “Декілька зимових днів...”), – і цей письменник, і ці твори вже не полишать нас ніколи... У мандрах безконечних і подеколи химерних. Мандрах душі.

Отримано 28 жовтня 2011 р.

м. Львів



ВСЕСВІТ. – 2011. – №9-10

Черговий номер відкривається віршем Рабіндраната Таґора “Птах на волі і птах у клітці” в перекладі Дмитра Павличка (до 150-річчя індійського поета), а також перлинами світової поезії в його ж перекладах і поемою Йосипа Бродського “Ісаак і Авраам”. У рубриці “Проза. Драма” надруковано роман Шандора Мараї “Свічки догоріли”, повість Гурама Дочанашвілі “Справа”, оповідання Вільяма Сомерсета Моєма “Сповідь Жана Шарвена”, Махмуда Аль-Бадаві “Спалах” і “Шейх Імран”, Данила Кіша “Хлопчик і пес”, драматичну поему Юстинаса Марцинкявічуса “Героїка, або Приречення Прометея”. У рубриці “Письменник. Література. Життя” зі своїми статтями виступають Юрій Лазірко (“Минуле – це гербарій із нашого майбутнього”), Андрій Содомора (“Сльоза зворушення. Про святкування 75-річчя Віри Річ”), Сергій Тарадайко (“Сфайрос”), Борис Шалагінов (“Авангард і літературний мейнстрім XXI століття”), Петро Саворона (“Камертони до рецитації”), Микола Шатилов (“Томаш Кристлік – порушник мовчанки”), Дмитро Дроздовський (“Під небом Південної Кореї”). На закінчення номера – оповідання Роджера Желязни “Великі Неквалітивні Королі” та ін.

I.X.

означення як складові частини епітетних структур “витають” на собі й загальний рівень звучності сонета” (83). Актуальна також характеристика фоніки епітетних структур не тільки в рамках поетичного, а й прозового твору, що є порівняно новим у контексті сучасних досліджень з теорії епітета. Матеріалом дослідження, зокрема, стали “Шинель” М. Гоголя (107–130), “Звичайна історія” І. Гончарова (159–166) та ін. Оригінальне завершення

праці – розгляд суті епітета в контексті внутрішньої форми літературного твору (інтертекстуальність епітета, епітет як складова макрообразу, міфологічний епітет).

Отже, попри незначні недоліки, цінність книжки О. Волковинського беззаперечна в контексті зародження фундаментальних досліджень з теорії епітета як в українському, так й у світовому літературознавстві.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Большой энциклопедический словарь: Языкознание.* – М., 1998.
2. *Иванюк Б.* Метафора и литературное произведение. – Черновцы, 1998. – 252 с.
3. *Онопrienko Т.* Епітет у системі тропів сучасної англійської мови (Семантика. Структура. Прагматика): Автореф. дис... канд. філол. наук. – Харків, 2002. – 19 с.
4. *Онопrienko Т.* Епітет як первісний троп і системоутворюючий центр тропіки // *Вісник Житомирського державного педагогічного університету.* – 2001. – № 8. – С. 127–130.
5. *Селіванова О.* Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. – Полтава: Довкілля – К., 2006.
6. *Семків Р.* Іронія як принцип художнього структуротворення: Автореф. дис... канд. філол. наук. – К., 2002. – 19 с.
7. *Українська мова:* Енциклопедія. – 2-ге вид. – К.: Вид-во “Українська енциклопедія” ім. М. П. Бажана, 2004.
8. *Швец Я.* Мовний символ як особливий мовний знак // *Теоретичні засади, прийоми й методи лінгвістичних досліджень.* – 2010. – № 9.
9. *Штерн І.* Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енциклопедичний словник для фахівців з теоретичних гуманітарних дисциплін та гуманітарної інформатики. – К.: АртЕк, 1998.

Отримано 15 листопада 2011 р.

Світлана Луцак
м. Івано-Франківськ



Іван Франко: Тексти. Факти. Інтерпретації: Збірник наукових праць. – К.; Львів, 2011. – Вип. I: Огляди. Статті. Твори. Листування. Спогади. Бібліографія. – 440 с.

Це видання започатковує продовжуваний збірник “Іван Франко: Тексти. Факти. Інтерпретації”, що виходитиме в міру накопичення відповідних матеріалів.

Перший випуск присвячено заснуванню Інституту Івана Франка НАН України та 155-им роковинам від дня народження письменника. До збірника ввійшли франкознавчі огляди (Є. Нахлік, Т. Гундорова), літературознавчі огляди (М. Легкий, Н. Тихолоз, М. Барабаш, К. Дронь, М. Лапій, М. Бондар, Л. Каневська), культурологічні (А. Швець), фольклористичні (С. Пилипчук), енциклопедичні (Є. Нахлік) статті та розвідки, а також першодруки окремих Франкових текстів. Уперше друкуються деякі листи Н. Кобринської до І. Франка, листи дітей до матері О. Франко, спогади про письменника, бібліографічні матеріали О. Луцишин (Іван Франко в дисертаційних дослідженнях за 1998-2009 рр.) та М. Барабаша й О. Луцишин (франкознавчі публікації науковців Львівського відділення Ін-ту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України за 2006-2010 рр.). Завершує збірник Показчик осіб і творів без авторства.

С.С.

Наші
презентації


І. Хом'як ("Культура української мови у сучасних реаліях"), дійсний член НАПН України, завідувач кафедри педагогіки й методики початкової освіти Глухівського національного педагогічного університету ім. О. Довженка *М. Вашуленко* ("Проблема культури мовлення в наукових дослідженнях з педагогічних наук"), професор кафедри мовознавства Інституту філології та журналістики Херсонського державного університету *М. Пентиліук* ("Культуромовна особистість майбутнього учителя-словесника в перспективі білінгвізму"), головний науковий співробітник лабораторії навчання української мови Інституту педагогіки НАПН України *Н. Голуб* ("Комунікативна компетентність сучасного учня старших класів: суть проблеми і шляхи її розв'язання"), професор *М. Торчинський* ("Кодифікація норм правопису власних назв української мови"), академік УААН *С. Омельчук* ("Особливості засвоєння морфологічних норм української мови в основній школі: лінгвістичний і лінгводидактичний аспекти") та заступник завідувача відділу тематичних передач Рівненської обласної державної телерадіокомпанії *М. Береза* ("Культура мови в засобах масової інформації").

Далі робота конференції тривала у трьох секціях: "Проблеми культури української мови в сучасній лінгвістиці", "Технології вироблення мовленнєвої компетенції в учнів загальноосвітніх навчальних закладів", "Формування культуромовної компетентності у студентів вищих навчальних закладів". Найбільше дискусій відбувалося в рамках роботи першої секції, адже проблематика культури української мови набуває дедалі більшого значення в умовах функціонування інформаційного суспільства.

Матеріали конференції будуть опубліковані в збірнику "Наукові записки. Серія "Філологічна", затвердженому ВАК України.

*Вікторія Назарук
м. Острог*

Отримано 5 листопада 2011 р.



М. К. Наєнко

**ТЕОРІЯ
І ЛІТ-ТВОРЧІСТЬ**

50-ліття
теоретичної кафедри плюс...

**Наєнко М.К. Теорія і літ-творчість:
50-ліття теоретичної кафедри плюс...**
[Наук.-попул. нарис]. – К.: Логос, 2011. – 160 с.

Науково-популярний нарис створено на основі фактів та роздумів автора про літературну творчість і теорію літератури, зокрема, як їй велося в різні часи за півстоліття на кафедрі теорії літератури Київського університету. У її назві періодично додавалися уточнення + (плюс): літератури народів СРСР – наукова критика – компаративістика – літературна творчість.

Книжка містить "Передслів'я", де автор розмірковує про теорію літератури, вважаючи, що "коли вона (художня творчість) по-справжньому нова й цікава, то й теоретичні міркування про неї можуть бути цікавими". У розділі 1 "Пропілеї або Передісторія університетської теорії" говориться про діяльність кафедри теорії за 50 років і освіту в Україні в цілому, починаючи від X ст., з часів Великого князя Володимира. 2 розділ "За червоними колонами і в жовтому домі або Перший етап становлення кафедри: 1962–1991" сповідає про наукові кадри на кафедрі, розвиток науки, шістдесятництво, яке "виростало з загальноєвропейського і світового руху художньої свідомості до нового, неомодерністського сприйняття й відтворення світу".

У 3 розділі розглядається діяльність кафедри в часи незалежності (1991–2001) з усіма плюсами й... мінусами, а також нові кафедральні плюси... з мінусами (2001–2011), коли було створено Інститут філології.

Завершують книжку "Післяслово" та фото- і сканофрагменти.

С.С.